

WAXA LOO BAAHAN YAHAY INAAD KA TAQAANID DEGDEGGA NUKLEERKA AMA KAAHA

Waa maxay degdega nukleerku ama kaahu?

Degdega ama aafada nukleerku waxay dhacdaa marka alaab nukleer ama kaah lihi qaraxdo. Wuxuu qaraxyadaasi keeni karaan iftiin indho-daraandar leh, kulayl, dab, iyo kaah halis ah.

Degdega kaaha waxa ku jiri kara shil ka dhacay warshad koronto oo nukleer adeegsata. Wuxuu kale oo keeni kara qaraxa "bombo/bambaane wasakhaysan." "Bombada/Bambaanaha wasakhaysani" waa wax qarxaya, sida dhinamite oo kale, oo ay ku jiraan waxyabo leh kaah halis ah.

Maxaan sameeyaa mudada u jiro aafaa degdeg nukleer ama kaah halis ah?

Madaxda gobolka iyo degmada ayaa la socon doona tirada kaaha halista ah ka dibna go'aan ka gaadhi doona wixii la sameyn lahaa. Wixii fariimo ah ka dhageyso raadhyowga, telefishanka, ama habka digniinta degdega loogu talogalay. Haddii loo baahdo, diyaar ha kuu ahaado raadhyow baytari leh. Saraakiisha ayaa kuu sheegi doona in loo baahan yahay inaad gudaha joogtid ama ka baxdid gurigaaga. Haddii laguu sheego inaad sii joogtid gurigaaga:

- Xidh, handaraabna dhamaan albaabada iyo daaqaha.
- Bakhtii dhamaan qalabka hawada keena. Wuxuu taa ku jira foornooyinka, hawo qaboojiyeysaasha, iyo marawaxadaha.
- Joog qol aan lahayn daaqado. U hubso aad in meel ku filan u haysid qof kasta oo qolka jooga.

Aafada ama degdega nukleerka ama kaaha ma ku jiran doonaa?

Bombada/bambaanada wasakhaysani ma laha kaah ku filaan inaad ku jiratid. Halista weyni waxay ka imanaysaa qaraxa. Laakiin, qarax weyn oo ah nukleer waad ku xanuunsan kartaa. Inta ay kaaga soo baxaan calamadaha jiradu waxay qaadan kartaa dhawr saacadood ilaa dhawr cisho. Dadka qaarkii iskuma arkaan wax calaamado ah. Calaamadaha ugu badan waxa ka mid ah:

- Harraga/maqaarka oo casaada
- Dareen ah daal
- Daireen jiro ama matag
- Shuban
- Madax xanuun
- Af xanuun ama dhiig ciridka ka yimaada

Haddii aad jiratid ama xanuunsatid, isla markiiba la hadal dhakhtarka.

Maxaan sameeyaa aafaa degdeg nukleer ama kaah halis ah ka dib?

Haddii aanad u dhaweyn meesha qaraxu ka dhacay, waa inaad gudaha gashid, wixii fariimo ahna ka dhageysatid raadhyowga, telefishanka, habka digniinta degdega. Haddii aad u dhawdahay barta qaraxa isla markaana aan dhaawac ku soo gaadhin, waa inaad:

- U lugeysid daarta/sarta kuugu dhow gudahaha gashid. Joogista guduuhu waxay kaa yareyn doontaa soo-gaadhista maadada leh kaaha halista ah.
- Iska saar dharka iyo kabaha wakhtiga ugu dhakhsaha badan kuna rid bac ama boorso caag ah. Xidh bacda ama boorsada.
- Maydho/qubeysa ama haragga u dhaq sida ugu wakan ee aad awoodid adiga oo isticmaalaya saabuun iyo biyo.
- Dhageyso warka ku saabsan wixii la sameyn lahaa.

Ready in 3 (Diyaar ku Noqo 3 talaabo) waa barnaamij loogu talogalay degdeg-u-diyaarsanaanta Missouri dhexdeeda. Wuxuu barnaamijka soo qabanqaabiyyay Wasaaradda Caafimaadka iyo Adeegyada Waayeelka ee Missouri. **Ready in 3** wuxuu loogu talogalay in dadka iyo beelaha lagaga caawiyo diyaar u-noqoshada noocyoo badan oo ah degdega ama aafoooyinka sida duufaanada ilaa argagaxisada. Wixii war dheeraad ah, u booqo www.dhss.mo.gov.